

skal være født Medlem af Skolekommissionen. Præsterne kommer ikke saadan dumpende ned ovenfra. De bliver indstillet af Menighedsraadene, og det maa høre med til deres Gerning at interessere sig for Børnene, fordi Børnene hører med til Menigheden lige saa vel som de voksne.

Med Hensyn til et andet Spørgsmaal, der er draget frem her, Kaldelsen af Lærerne, er jeg ikke enig med den højtærede Undervisningsminister i, at der ikke kan fremkomme Gnidning mellem Lærerne og Befolkningen, naar Lærerne er kaldet af Kommunalbestyrelsen. Jeg tror ikke, det kan afværges derved. Man kunde let finde Eksempler paa, at man til at begynde med vilde være begejstret, sætte Adresser i Gang o. s. v. for netop at faa vedkommende, medens det saa bagefter kunde vise sig, at Samarbejdet slet ikke blev saa lykkeligt endda. Man skal ikke tillægge det alt for stor Betydning, at Afgørelsen ligger saa nær inde paa Stedet. Mange Smaaehensyn kan let komme til at spille ind. Derfor er jeg af den Anskuelse, at Afgørelsen maa ligge noget længere ude, ligge i Skoledirektionen. Den vil kunne se ganske anderledes objektivt paa Sagerne.

Med Hensyn til Afskedigelse kan jeg fatte mig ganske kort og henholde mig væsentlig til det, som det ærede Medlem Hr. Chr. Søgaard drog frem. Her har Befolkningen haft en Ret. Det er et meget vigtigt Afsnit, og det vil blive en Opgave for Lovgivningsmagten at finde en Form, hvorved man kan tilfredsstille til begge Sider, tilfredsstille de Krav, som sikkert vil rejse sig i Befolkningen om at beholde Retten til at komme af med en Lærer, som den finder ganske uduelig og ukvalificeret til Gerningen, og paa den anden Side værne Lærerstandens mod. Vilkaarlighed.

Dernæst skal jeg gøre et Par Bemærkninger om Kredssystemet. Dette kan ogsaa have uhyre stor Betydning. I den store Skolekommission har jeg været med til at stille et særligt Forslag. Jeg er ganske klar over, at den nuværende Kredsstyrelse ikke er tilfredsstillende. I Kredsstyrelsen skal der efter dette Forslag være en Formand, som er udnævnt af Undervisningsministeren — og det skal sikkert ske nærmest ud fra pædagogiske Hensyn, — og som ved Siden af skal have en Amtsskolekonsulent, der ganske vist ikke skal have Stemmeret i Direktionen, men dog skal være til Stede for at give alle mulige Oplysninger. Overfor disse to Mænd vil der altsaa komme til at sidde to Medlemmer, som vælges ved Forholdstalsvalg af samtlige under Direktionen

hørende Skolekommissioner. Disse Lægmand vil vist faa meget vanskeligt ved at hævde sig overfor de pædagogisk uddannede Medlemmer. Det vil vist blive en svær Opgave for dem virkelig at hævde sig overfor al den Sagkundskab, man sikkert vil forsøge at sætte ind her. Jeg tror ikke, man skal tillægge deres Stilling der alt for stor Betydning, for jeg tror, at de paa mange Punkter vil blive overstemt eller rettere sagt ligefrem holdt nede af de sagkyndige, der paa ethvert Punkt vil fremhæve, at netop de har den rette sagkyndige Forstaaelse af, hvordan saadanne Spørgsmaal skal løses. Jeg kunde derfor ønske, at man i Kredsstyrelsen havde noget mere almenmenneskeligt, samtidig med at jeg selvfølgelig ogsaa ønsker, at der skal være et sagkyndigt Element.

Her er vi fra vor Side gaaet den Vej, at vi har foreslaaet, at Amtmanden skal vedblive at være Formand for Skoledirektionen og skal være det for samtlige Skoledirektioner i Amtet, idet vi fastholder Provstiinddelingen, fordi vi mener, at Forholdet paa den Maade er langt lettere at overse end ved at faa hele Amtet slaaet sammen i een Direktion. Jeg skal senere ganske kort vende tilbage til dette, naar jeg kommer til Omtalen af Amtsskolekonsulenten. Vi ønsker denne Provstiinddeling bevaret, og vi ønsker, at det juridiske Element skal bibeholdes. Staten giver nu saa store Tilskud til Skolevæsenet, at det er naturligt, at den har en Repræsentant i Skoledirektionen, og Amtmanden er nu en Gang Statens højeste Embedsmand i Amtet, en Mand, der er juridisk uddannet, der i Regelen er skolet i Centraladministrationen, inden han kommer ud i Amtmandsstillingen, og som vil være i Stand til at overse Rækkevidden af de forskellige Spørgsmaal, der kommer til Afgørelse. Jeg er tilbøjelig til at tro, at man paa den Maade vil kunne lægge mange flere Spørgsmaal ud til Amterne og derved aflaste Ministeriet for en hel Del Arbejde; jeg tror ikke, vi skal bestræbe os saa stærkt for at faa alting centraliseret, det vilde vist være mere formaalstjenligt, om man lod flere af Sagerne afgøre ude i Provinsen frem for at stræbe efter at faa alting sendt her ind til Afgørelse.

Jeg fremhævede før, at jeg for de lokale Skolekommissioners Vedkommende ønskede et samlet Tilsyn. Jeg tror, Skolen trænger til at arbejde under rolige Forhold, og jeg kan ikke anerkende den Bevægelse, vi har været inde i, hvor man stadig kræver flere Fag og mere Faginspektion, hvor man den ene Dag har Inspektion i eet Fag og den